

Ο σκοπός της έκδοσης δεν είναι απλά η καταγραφή, αλλά και η διδακτική, αφού έτσι αξιολογείται η τοπική παράδοση και τέχνη, διασώζονται μορφές της και προβάλλεται η τοπική ιστορία και η τοπική πολιτιστική κληρονομιά. Η έκδοση αποτελεί μια πολύτιμη και ανεπανάληπτη μαρτυρία για τους επαγγελματικούς προσανατολισμούς των κατοίκων της Νιγρίτας και της Τερπνής, ενός ενιαίου αστικού χώρου. Τα στοιχεία που μας προσφέρει η έκδοση αποτελούν δείγμα ενός λαμπρού παρελθόντος.

Ιωάννης Θ. Μπάκας
Επίκ. Καθηγητής ΑΠΘ

YVONNE HUNT, *A nest of gold. Μια φωλιά από χρυσάφι*, μτφ. Ιωάν. Αμαραντίδη, έκδοση Κέντρου Μελέτης Παραδοσιακών χορών, Θεσσαλονίκη 2014, σ. 493 + 1 cd + 1 dvd, ISBN 978-618-81702-0-9.

Η ανάγκη για την καταγραφή της λαϊκής μας παράδοσης και κληρονομιάς έχει από πολλά χρόνια επισημανθεί.

Η σημασία της λαϊκής παράδοσης και κληρονομιάς και η επίδραση στο σύγχρονο άνθρωπο αποτυπώνεται απόλυτα στον προσωπικό βιοματικό, υπέροχο λόγο του ποιητή Γ. Σεφέρη στις «δοκιμές του».

Γράφει λοιπόν ο ποιητής:

«και η προσωπική μου εμπειρία μου δείχνει πως το πράγμα που με βοήθησε, περισσότερο από κάθε άλλο, δεν ήταν οι αφηρημένοι στοχασμοί ενός διανοούμενου, αλλά η πίστη και η προσήλωσή μου σ' έναν κόσμο ζωντανών και περασμένων ανθρώπων, στα έργα τους, στις φωνές τους, στο ρυθμό τους, στη δροσιά τους...

Αυτός ο κόσμος, μ' έκανε να νιώσω πως ο άνθρωπος έχει ρίζες, κι όταν τις κόψουν πονεί, βιολογικά, όπως όταν τον ακρωτηριάζουν».

Ο ακαδημαϊκός Κ. Αμαντος επισημαίνει: «αποτελεί υπέρτατο καθήκον να περισώσουμε ότι είναι δυνατόν και για να φανούμε χρήσιμοι μεταδίδουμε στους ομοχωρούς μας και ιδιαίτερα στους νέους και τους ξενιτεμένους τα ιστορικά λαογραφικά και γλωσσικά στοιχεία της γενέθλιας γης».

Το βιβλίο της Yvonne Hunt «Μια Φωλιά από χρυσάφι» είναι ένας πολιτιστικός θησαυρός. Είναι αποτέλεσμα μιας πολύχρονης προσπάθειας της συγγραφέως πρωτοφανούς σε πείσμα, υπομονή και επιμονή. Είναι μια πρωτοποριακή εργασία με πληρότητα.

Είναι διαπιστωμένο ότι η συγγραφέας είναι εργασιομανής και τε-

λειομανής, στοιχεία που βγαίνουν και σ' αυτό το πόνημα.

Έχει ιδιαίτερη αξία το βιβλίο αυτό διότι είναι γραμμένο από μια Αμερικανίδα.

Παντού σ' όλα τα κράτη υπήρξαν και υπάρχουν θερμοί φιλέλληνες των οποίων η προσφορά στην μακραίωνη ιστορία της Ελλάδος είναι ανεκτίμητη.

Εμείς αισθανόμαστε ικανοποίηση, υπερηφάνεια και τους χρωστάμε την ευγνωμοσύνη μας.

Όλα τα περιγραφόμενα στο βιβλίο της, έχουν την ιστορική τους αξία, αλλά και τη δική τους προσωπική ιστορία. Μέσω αυτών είναι δυνατή η αποκρυπτογράφηση του παρελθόντος των Σερραίων, ενός παρελθόντος που έχει ιδιαίτερη σημασία για τους καταγόμενους από το νομό Σερρών, δηλαδή τους φυσικούς συνεχιστές της μακραίωνης παράδοσής της. Είτε είναι πολύτιμα είτε όχι, είναι για μας πολύ σημαντικά, καθώς τα υπηρέτησαν και τα εξάσκησαν, οι πρόγονοί μας.

Το δημοτικό τραγούδι και ο χορός είναι το μέσο με το οποίο ο λαός έδωσε την εγκυρότερη έκφραση στον κόσμο του και στο πρόσωπό του. Ότι συνηθίζουμε να ονομάζουμε ψυχή ενός λαού, την ψυχοσύνθεσή του, τους καημούς και τους πόθους του ακόμα και τις ιστορικές του περιπέτειες θα τα βρούμε στην αποκρυσταλλωμένη ανώτερη έκφραση του τραγουδιού και του χορού. Στο βιβλίο της Υνονπε ο αναγνώστης θα βρει το πλούτο των χορών που συντρόφευαν τις περασμένες γενιές των Σερραίων στις χαρές και στα γλέντια τους, στις γιορτές τους και στα πανηγύρια τους.

Δεν έκανε μια απλή καταγραφή των χορών. Κατέγραψε τις παραλλαγές που συνάντησε στα χωριά του νομού και έκανε συγκρίσεις μεταξύ τους προσπαθώντας να βρει τον τόπο προέλευσης του κάθε χορού.

Αναφέρεται ακόμη σε ιστορικά στοιχεία των Σερρών, στις ιδιαιτερότητες της ντοπιολαλιάς στα λαϊκά δρώμενα και στα πανηγύρια.

Αυτή ήταν η καλλίτερη διαφήμιση για το νομό μας και για την Ελλάδα γενικότερα.

Τα κυριότερα στοιχεία της σερραϊκής παράδοσης προήλθαν από τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό, το Βυζάντιο και την Ορθοδοξία, τις συνθήκες ζωής κατά την Τουρκοκρατία, τους αγώνες της Μακεδονίας κατά των Βουλγάρων και τις ξένες επιρροές. Τα στοιχεία αυτά που είναι τα θεμέλια της σερραϊκής ζωής διαμόρφωσαν τα χαρακτηριστικά του Σερραίου του νεοέλληνα. Επιβιώνοντας και αναβιώνοντας, ανάλογα με την ιστορική συγκυρία διαπότισαν τη σκέψη μας και κατά συνέπεια επηρέασαν την νεότερη σύγχρονη πνευματική και καλλιτεχνική δημιουργία, ενέπνευσαν αξίες και αρχές ζωής διαμόρφωσαν ήθος και κατηύθυναν τις δραστηριότητές μας. Γι' αυτό η δημοτική μας παράδοση, δεν

μπορεί να θεωρείται κάτι το ανούσιο και νεκρό. Αντίθετα είναι γόνιμη δύναμη, καθώς γεννά, τροφοδοτεί και διαμορφώνει τις νέες μορφές ζωής, είτε το αντιλαμβανόμαστε είτε όχι.

Το βιβλίο αυτό που αναφέρεται σε όλο τον νομό μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν μια βάση δεδομένων.

Μπορούν να στηριχθούν σ αυτή τη μελέτη μελλοντικοί ερευνητές και ο καθένας μπορεί να ερευνήσει και να καταγράψει πιο αναλυτικά για τον τόπο του τα σημαντικά στοιχεία της λαϊκής παράδοσης.

Υπάρχει αρχειακό υλικό στους δήμους, στις εφημερίδες, στα αρχεία του κράτους και σε πολλές άλλες πηγές αλλά το σπουδαιότερο ζωντανές μαρτυρίες.

Έχουμε κρυμμένο έναν πολιτιστικό θησαυρό που δεν τον έχουμε αναδείξει όπως θα έπρεπε.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση και το Υπουργείο Πολιτισμού έχουν χρέος να παρακινούν, να υποστηρίζουν και να χρηματοδοτούν τέτοιες προσπάθειες.

Σεπτέμβριος 2015

Δάπης Δημήτρης

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ Γ. ΜΑΛΑΜΜΑ, *Έλληνες όμηροι σε βουλγαρικά τάγματα εργασίας (1917-1918 και 1941-1944)*. Το ημερολόγιο του Θωμά Κηροποίου και άλλες μαρτυρίες, έκδοση της Εφημερίδας «Τα νέα του Δήμου Πρώτης» & του Ελληνικού Ορειβατικού Χιονοδρομικού Συλλόγου Πρώτης, Σέρρες 2014, σ. 160.

Είναι τοις πάσι γνωστό πως οι εκπαιδευτικοί μας μοχθούν καθημερινά κάτω από αντίξοες συνθήκες για να μορφώσουν τα παιδιά μας και να προάγουν την εκπαιδευτική διαδικασία. Αυτό που, όμως, συχνά παραγνωρίζεται είναι η πολύπλευρη παράλληλη δράση που αναπτύσσουν σε επιστημονικό-ερευνητικό επίπεδο.

Αυτή είναι και η περίπτωση της κας Αλεξάνδρας Μάλαμμα, καλής συναδέλφου φιλόλογου που υπηρετεί στο Γυμνάσιο και το ΓΕΛ της γενέτειράς της, της Αλιστράτης. Δεν περιορίζεται στο εκπαιδευτικό της έργο, αλλά διαθέτει μέρος από τον πολύτιμο χρόνο της στην ιστορική έρευνα, καρπός της οποίας είναι το παρόν βιβλίο που εκδόθηκε το 2014 στις Σέρρες.

Η συγγραφέας αφιερώνει το βιβλίο στη μνήμη του πεθερού της Αθανασίου Χρ. Φάκα, ενώ, όπως σημειώνει στο οπισθόφυλλο, αποτελεί αυτό «απότιση φόρου τιμής στους Έλληνες κατοίκους της ευρύτερης